

Суррея»; в технопарках Оксфорда і Кембриджа; «Текниум»; Softwarepark Hagenberg. Дані центри суттєво ускоряють комерціалізацію результатів науково-дослідницької діяльності університетів, знижуючи при цьому транзакційні витрати.

Во-других, в рамках технопарків на базі університетів відбувається унікальна кооперація і консолідація зусиль органів державного і муніципального управління, особливо в контексті фінансування такого технопарку. По суті такі технопарки як технопарк Софія Антиполіс; науково-технологічний парк Berlin Adlershof; технопарк «Ідеон» представляють собою регіональні інноваційні кластери, що підвищує економічний ефект від їх функціонування.

В-третьих, існує вже встановлена тенденція створення технопарків у формі єдиного юридичного особи. Так, Turku Science Park створений у формі юридичного особи включає в себе множину асоційованих членів, які беручи участь в процесі створення загального продукту суттєво підвищують прибуток юридичного особи, що тим самим підвищує рівень його податкових відрахувань. Організація технопарку у вигляді окремого юридичного особи в структурі університету одночасно централізує систему управління таким технопарком, і при цьому повністю змінює саму функціональну навантаження на останній.

Література:

1. Грудзинський А.О. Університет як підприємницька організація / А.О. Грудзинський // Соціологічні дослідження. – № 4. – 2013. – С. 113-120.
2. Лобов В. Г. Підприємницька діяльність вищого навчального закладу в російській системі освіти: автореферат дис. к.е.н.; спеціальність 08.00.05 – Економіка і управління народним господарством / В. Г. Лобов. – М.: РАН, 2004. – 28 с.
3. Соболев Н. А. Підприємницька діяльність в сфері комерціалізації інновацій: автореферат дис. к.е.н.; спеціальність 08 00 05 – економіка і управління народним господарством (підприємництво) / Н. А. Соболев. – М., 2007. – 26 с.
4. Slaughter S. Academic Capitalism. Politics, Policies, and the Entrepreneurial University / S. Slaughter, L.L. Leslie. – Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 1997.

Глевацька Н.М.

к.е.н., доц.,

Биканов І.Є.

ст. гр. МЕ 17 СК-2

*Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна*

ВИВЧЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ІНТЕГРОВАННИХ СТРУКТУР

Кожного року посилюється процес синхронізації економічного розвитку з досягненнями науки. Постійно зростає впровадження нових технологій у всі сфери діяльності людства. Інноваційний розвиток економік країн світу вимагає зміни підходів

до умов господарювання, які видозмінюють не лише процеси та функціонування середовища, а й форми – шляхом поширення більш прогресивних та адаптивних сучасним реаліям. У таких умовах створення інноваційно-інтегрованих структур є своєчасним кроком для поглиблення інноваційних перетворень в економіці.

Сучасний ринок не може самостійно вирішити проблеми інноваційного розвитку. Тому є необхідність державного втручання в регулювання інноваційної діяльності. Багато країн світу усвідомили необхідність зорієнтувати економічну політику на інноваційну модель розвитку. В останні роки Україна займає кращі позиції у рейтингу за Глобальним індексом інновацій (Global Innovation Index) [1]. У 2017 році Україна посіла найвищу позицію за останні 7 років – 50 місце. У групі за рівнем доходів нижче середнього Україна посіла 2 сходинку. Поліпшити позиції вдалося за рахунок трьох показників (підіндексів) – бізнес-досвід, інфраструктура та креативність. Згідно висновків експертів та різноманітних рейтингів: активізація інноваційної діяльності - це місце, в якому сконцентрований найбільший потенціал зростання економіки та конкурентоспроможності України. Завдяки цьому Україна зможе вийти з групи країн з сировинною економікою до групи країн-експортерів високотехнологічного обладнання та новітніх технологій. Для України потрібно скористатися досвідом інших країн у сфері інноваційних інтегрованих структур.

В даній роботі ми розглянули відмінні риси моделей інноваційного процесу в США, Японії держави, які за останні роки здійснили прорив в інноваційному розвитку і досвід яких могла би перейняти Україна.

США виступають постійним експортером високих технологій, частка країни на світовому ринку високотехнологічної продукції сягає 39%. Найважливішими чинниками успішних інноваційних перетворень у США вважаються високий рівень наукових досліджень в університетах, творча ініціатива, ефективна інфраструктура, широкі можливості розвитку інноваційного підприємництва [2, с. 15].

Модель інноваційного розвитку, яка притаманна країнам Східно-Азійського регіону (Японія, Південна Корея, Гонконг, Сінгапур), істотно відрізняється від «євроатлантичної». Відмінною рисою інноваційного розвитку є те, що країни Східної Азії запозичують технології, так як у східно-азійському циклі практично відсутня стадія формування фундаментальних ідей і відсутня компонента фундаментальної і прикладної науки. Класичним представником цієї моделі інноваційного розвитку є Японія [3, с. 15; 4, с. 141].

Основні характеристики інноваційних інтеграційних структур США і Японії представлені в табл. 1.

Вітчизняна інноваційна інтегрована структура неспроможна наздогнати розвинені країни за рівнем технології постіндустріальної стадії розвитку. В Україні потрібно стимулювати розвиток високотехнологічних галузей економіки, в яких вона ще спроможна конкурувати на міжнародному рівні. Це також в інтересах політики економічної безпеки держави.

Таким чином, виходячи з результатів проведеного нами аналізу, можна сказати що основними необхідними напрями активізації інноваційного розвитку в національних умовах можуть стати:

- ефективна державна інноваційна політика, тобто вибір типу державної інноваційної політики з урахуванням стратегічних цілей держави для забезпечення реалізації інноваційної моделі розвитку;

- розробка національної системи впровадження науково-технічних досягнень завдяки механізму створення та реалізації науково-технічних програм («освіта – наука – технології – промисловість»).

Таблиця 1

**Основні характеристики інноваційних інтеграційних структур
США і Японії**

	Країни	
	США	Японія
Вид моделі інноваційного розвитку	Традиційна (євроатлантична) модель інноваційного розвитку	Лідерство великих корпорацій, які володіють значними ресурсами й інтенсифікують інноваційний процес
Характерні риси моделей інноваційного розвитку країн	- обмежене втручання держави у розв'язання проблем інноваційного спрямування; - налагодження та підтримка стійких зв'язків між освітніми закладами, науково-дослідними установами та бізнес-структурами.	- запозичення технологій; - значна державна підтримка, співпраця державних структур і корпорацій, налагоджена система комунікацій та обміну інформацією, кооперація і конкуренція корпорацій на різних етапах інноваційного процесу; - розвиток прикладних наукових досліджень, на основі яких створюються унікальні зразки нових високоякісних продуктів та технологій у сфері high-tech; - підтримка інноваційного розвитку за допомогою «японських сюданів».
Прояв інноваційних інтегрованих структур у країнах	Створення потужних науково-виробничих комплексів – технопарків, технополісів, кластерів. Найбільш відомі технополіси і технопарки: «Кремнієва долина» в Каліфорнії, «Дослідницький трикутник» у Північній Кароліні, «Шосе 128» неподалік від Бостона, «Алея роботів» у Флориді, технопарки при Гарвардському і Массачусетському університетах тощо.	<ul style="list-style-type: none"> • Сюдан – головні фірми створюють під своєю егідою спільні підприємства і розробляють спільні інвестиційні проекти для проникнення у нові сфери. При всіх великих університетах країни існують наукові лабораторії, які ведуть дослідження на кошти, одержані переважно у вигляді грантів. Провідні співробітники цих лабораторій викладають в університетах, а студенти мають можливість брати участь у дослідницьких проектах. • Практично в кожній компанії є відділи НДДКР.

Розроблено авторами на основі джерел: [2, с. 10]; [3, с. 15]; [4, с. 141].

Рівень інноваційної активності країни визначається наявністю необхідної бази знань та засобів реалізації інтелектуального потенціалу. Цю базу в Україні потрібно постійно оновлювати.

Література:

1. The Global Innovation Index: Stronger Innovation Linkages for Global Growth // World Intellectual Property Organization; INSEAD [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wipo.int/freepublications/en/economics/gii_2015.pdf.
2. Марчук Л.П. Зарубіжні моделі інноваційного розвитку економіки: вибір для наслідування / Л.П. Марчук // Економіка і регіон. – Полтава: ПолтНТУ, 2011. – № 2 (29). – С. 201.
3. Бахчисарай В.Ю. Організаційно-економічне забезпечення формування національної інноваційної системи: світовий досвід / В.Ю. Бахчисарай // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. – 2013. – Т. 18. – Вип.4/1. – С. 14.

4. Никифорок Г.Й. Міжнародний досвід підтримки інноваційного розвитку та можливості його використання в Україні /Г.Й. Никифорок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua>.

Козир І.С.
ст.викладач
Льотна академія НАУ
м. Кропивницький, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ РЕГІОНУ: МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Дослідження соціального капіталу як якісної характеристики організації суспільства зумовлена місцем і значенням цього особливого виду ресурсу в забезпеченні інноваційного розвитку економіки. Ґрунтовні дослідження, як зарубіжних (Р.Патнем, А.Портес, Дж.Барон, Е.Лессер, С.Гошал, Дж.Коулман, Ф.Фукуяма, І.Мачеринскене та ін.), так і вітчизняних науковців (О.Грішнова, А.Сікора, М.Дороніна, А.Колот, Е.Лібанова, І.Терон, М.Семикіна, І.Петрова та ін.) показують, що потенціал довіри, зв'язків, суспільних норм і цінностей є стратегічним ресурсом інноваційного зростання економіки. Поглиблення науково-практичних висновків у цій сфері призвело до виділення соціального капіталу різних рівнів (мікро-, мезо-, макро- мегарівень), характеру спрямування (позитивний, негативний), функціонального призначення (зв'язуючий, об'єднуючий), а також до з'ясування факторів його формування з погляду створення умов (чи усунення перешкод) для нагромадження і використання цього виду капіталу на користь людських спільнот. Погляди на диференціацію рівня соціального капіталу в залежності від території виникнення і функціонування розкриті, зокрема в дослідженнях У. Алейнікової, М. Вінницького, О. Єрмакової, Т. Новик, Ю. Середи.

Так, У. Алейнікова розглядає соціальний капітал як фактор регіонального розвитку за рахунок координації дій влади, суспільства та бізнесу, за рахунок чого збільшується рівень демократії. Також, автор виокремлює поняття соціальний капітал регіону як продуктивний ресурс, який отримують суб'єкти громадської діяльності в процесі здійснення актів комунікації та встановлення взаємовигідних контактів, оснований на принципах чесності, солідарності, справедливості та довіри. Така діяльність здійснюється добровільно і в умовах, коли індивідуальне вирішення завдань неможливе. [1]

Ю. Середи звертає увагу на соціальний капітал внутрішньо переміщених осіб, розглядає «соціальний капітал приймаючих громад» та підкреслює, що регіон переселення та кількість змінених місць проживання у ситуації переселення є детермінантами як формування соціального капіталу, так і успішності локальної інтеграції. [2]

Дослідження [3], проведене у 2017 році, підтверджує, що рівень довіри до офіційної влади, громадської активності населення, розвитку соціальних зв'язків та мереж значно залежить, від ситуаційних та суб'єктивних чинників, також, від територіально-владного фактору. Так, наприклад, в обласних центрах, рівень громадської активності значно вищий, ніж в об'єднаних територіальних громадах, оскільки міське населення має більш розвинену мережу соціальних зв'язків та активно користується соціальними мережами. В об'єднаних громадах часто відсутні громадські